

باسمه تعالی

تعداد صفحه: ۵ صفحه	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	رشته: تمامی رشته‌ها	سوالات امتحان شبه نهایی درس: فارسی ۱
نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۳/۲/۴	ساعت شروع: ۷:۳۰ صبح	پایه دهم دوره دوم متوسطه نظری
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir		دانش‌آموزان دبیرستان‌های دوره دوم متوسطه روزانه سراسر کشور در طرح سه نماسال ۱۴۰۳	
ردیف	سؤالات (پاسخنامه دارد)		
نمره			

الف) قلمرو زبانی (۷ نمره)

۰/۲۵	۱	کدام گزینه، معادل معنایی واژه «گبر» در بیت: « بشد تیز، رُهام با خود و گبر همی گرد رزم اندر آمد به ابر» نیست؟ الف) درع ب) خفتان ج) نوعی جامه جنگی د) پتک
۰/۲۵	۲	واژه «برازندگی» در بیت « گُل به همه رنگ و برازندگی / می کند از پرتو من زندگی» با کدام واژه در عبارت زیر، معنی مشترک دارد؟ «مرا در فضل، مرتبه‌ای است زیادت، چون بر رُقعه من اطلاع یابد، قیاس کند که مرا اهلیت چیست.»
۰/۵	۳	معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید. الف) تاریخ، مَشِیت باری تعالی است که از طریق انسان‌ها به انجام می‌رسد. ب) سبک «تقریر» او در انشا تقلیدی بود کودکانه از گلستان سعدی.
۰/۲۵	۴	در کدام گزینه نادرستی املایی دیده نمی‌شود؟ الف) دیوار شهر خراب شده است آن را امارت باید کردن. ب) در نوای طوطیان حاذق بدی ج) به شصت اندر آورده، تیر خدنگ د) در دفع مکاید دشمن تأخیر ثواب نبیند.
۰/۷۵	۵	املای کدام واژه‌ها با توجه به معنای آنها نادرست است؟ درست آنها را بنویسید. خذلان: خواری / صخره: ریشخند / مضرت: زیان / نسیان: فراموشی ضجر: آزار / بحران: آشفتگی / وقاهت: بی شرمی / سفاهت: نادانی
۱	۶	املای درست واژه را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) در مقابله (لثیمی / لعیمی) کریمی کرد. ب) فلک در شگفتی ز (عظم / عزم) شماست ج) اشتر به شعر عرب در حالت است و (ترب / طرب) د) دست معلّم از (وقب / وغب) حیوان روان شد.
۰/۲۵	۷	در کدام بیت، حرف «چو» از نظر کاربرد معنایی و دستوری متفاوت است؟ الف) در مملکت چو غرش شیران گذشت و رفت ب) گه به دهان، بر زده کف چون صدف ج) چو نازش به اسب گرانمایه دید د) چو سهراب شیراوژن، او را بدید این عوعو سگان شما نیز بگذرد گاه چو تیری که رود بر هدف کمان را به زه کرد و اندر کشید بخندید و لب را به دندان گزید
۰/۵	۸	کدام قسمت مصراع اول بیت زیر «حذف» شده است؟ نوع حذف را مشخص کنید. «سر و زر و دل و جانم فدای آن یاری که حقّ صحبت مهر و وفا نگه دارد»
«ادامه سؤالات در صفحه دوم»		

باسمه تعالی

تعداد صفحه: ۵ صفحه	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	رشته: تمامی رشته‌ها	سوالات امتحان شبه نهایی درس: فارسی ۱
نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۳/۲/۴	ساعت شروع: ۷:۳۰ صبح	پایه دهم دوره دوم متوسطه نظری
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir		دانش‌آموزان دبیرستان‌های دوره دوم متوسطه روزانه سراسر کشور در طرح سه‌نماسال ۱۴۰۳	
ردیف	سؤالات (پاسخنامه دارد)		
نمره			

۰/۵	۹	با توجه به بیت «بر تیر جور تان ز تحمّل سپر کنیم / تا سختی کمان شما نیز بگذرد» به موارد زیر پاسخ دهید. الف) جمله «پیرو» یا «وابسته» را مشخص کنید. ب) نقش دستوری واژه مشخص شده را بنویسید.
۱	۱۰	درستی یا نادرستی موارد زیر را مشخص کنید. الف) در عبارت «مردی اهل بود و فضل داشت از شعر و ادب، و هم کرمی تمام.» انواع واو (عطف، ربط) دیده می‌شود. ب) در مصراع «ناگهانش یافتم با دل نشسته روبه‌رو» نقش ضمیر پیوسته «ش» «مضاف‌الیه» است. ج) نوع «را» در جمله «همه کس را به‌سزا، حق شناس باش.» نشانه مفعول است. د) در عبارت «در پیچ و تاب عرفانی اسلیمی، آدم چه کاره بود؟!» واژه «اسلیمی» ممال است.
۰/۲۵	۱۱	در کدام گزینه واژه «کجا» به عنوان حرف ربط (نشانه پیوند) نیست؟ الف) کجای توانی ز قلبم زبایی ب) کجا نام او بود «گرد آفرید» ج) دلیری کجا نام او اشکبوس
۰/۲۵	۱۲	کدام یک از واژگان مقابل در زبان فارسی، هم‌آوا ندارد؟ الف) مغلوب ب) قضا ج) فلق د) عَلم
۰/۵	۱۳	با توجه به بیت‌های زیر به پرسش‌ها، پاسخ دهید. «به لشکر چنین گفت کاموس گرد همه تیغ و گرز و کمند آورید» الف) یک واژه دو تلفظی بیابید. ب) بین کدام واژه‌ها شبکه معنایی وجود دارد؟ که گر آسمان را ببايد سپرد به ایرانیان، تنگ و بند آورید
۰/۲۵	۱۴	در بیت زیر، کدام واژه در نقش «مفعول» به کار رفته است؟ «از قیاسش خنده آمد خلق را کاو چو خود پنداشت صاحب‌دلق را»
۰/۲۵	۱۵	در کدام بیت «متمم با دو حرف اضافه» نیامده است؟ الف) به سهراب بر، تیرباران گرفت ب) چو آمد خروشان به تنگ اندرش ج) نگه کرد سهراب و آمدش ننگ د) زنی بود بر سانِ گردی سوار چپ و راست، جنگ سواران گرفت بجنیبید و برداشت خود از سرش بر آشفت و تیز اندر آمد به جنگ همیشه به جنگ اندرون نامدار
۰/۲۵	۱۶	کدام گروه اسمی، مطابق با الگوی «اسم + صفت + مضاف‌الیه» ساخته شده است؟ الف) قلم آهنین فرسوده ب) چشم‌های درشت خسرو ج) معلّم نقاشی ما
«ادامه سؤالات در صفحه سوم»		

سوال‌ات امتحان شبه نهایی درس: فارسی ۱	رشته: تمامی رشته‌ها	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تعداد صفحه: ۵ صفحه
پایه دهم دوره دوم متوسطه نظری	ساعت شروع: ۷:۳۰ صبح	تاریخ امتحان: ۱۴۰۳/۲/۴	نام و نام خانوادگی:
دانش‌آموزان دبیرستان‌های دوره دوم متوسطه روزانه سراسر کشور در طرح سه نماسال ۱۴۰۳			
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir			
ردیف	سؤالات (پاسخنامه دارد)		
نمره			

ب) قلمرو ادبی (۵ نمره)													
۱۷	<p>در کدام بیت «رجز خوانی» قهرمانان دیده نمی‌شود؟</p> <p>الف) به گرز گران، دست برد اشکبوس ب) بدو گفت خندان: که نام تو چیست؟ ج) هم اکنون تو را، ای نبرده سوار د) خروشید: کای مرد رزم آزمای</p> <p>زمین آهنین شد، سپهر آبنوس تن بی سرت را که خواهد گریست؟ پیاده بیاموزمت کارزار هم‌آوردت آمد، مشو باز جای</p>												
۱۸	<p>واژگان قافیه در بیت زیر، سبب خلق کدام آرایه ادبی شده است؟</p> <p>«فرود آمد از دژ به کردار شیر کمر بر میان، بادپایی به زیر»</p>												
۱۹	<p>با توجه به «ستون اول» آرایه‌های مناسب را از «ستون دوم» انتخاب کنید. (در ستون دوم یک مورد اضافی است).</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>ستون اول</th> <th>ستون دوم</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>الف) و صداقت / شیرین‌ترین لبخند / بر لبان اراده توست</td> <td>۱) حسن تعلیل</td> </tr> <tr> <td>ب) چو گفتمش که دلم را نگاه دار، چه گفت؟</td> <td>۲) حس آمیزی</td> </tr> <tr> <td>ج) گل از شوق تو خندان در بهار است</td> <td>۳) نماد</td> </tr> <tr> <td>د) در این قصه، خبر از حسن سیرت او داد، نه از حسن صورت او داد.</td> <td>۴) ایهام</td> </tr> <tr> <td></td> <td>۵) سجع</td> </tr> </tbody> </table>	ستون اول	ستون دوم	الف) و صداقت / شیرین‌ترین لبخند / بر لبان اراده توست	۱) حسن تعلیل	ب) چو گفتمش که دلم را نگاه دار، چه گفت؟	۲) حس آمیزی	ج) گل از شوق تو خندان در بهار است	۳) نماد	د) در این قصه، خبر از حسن سیرت او داد، نه از حسن صورت او داد.	۴) ایهام		۵) سجع
ستون اول	ستون دوم												
الف) و صداقت / شیرین‌ترین لبخند / بر لبان اراده توست	۱) حسن تعلیل												
ب) چو گفتمش که دلم را نگاه دار، چه گفت؟	۲) حس آمیزی												
ج) گل از شوق تو خندان در بهار است	۳) نماد												
د) در این قصه، خبر از حسن سیرت او داد، نه از حسن صورت او داد.	۴) ایهام												
	۵) سجع												
۲۰	<p>در عبارت زیر، مفهوم کنایه مشخص شده را بنویسید.</p> <p>«کارش نگار نقشه قالی بود و در آن دستی نازک داشت.»</p>												
۲۱	<p>آرایه درست را از داخل کمانک انتخاب کنید.</p> <p>الف) غبار راهگذارت کجاست تا حافظ ب) فضا از نم باران آکنده است، اما آفتاب فتح در آسمان سینه مؤمنین درخششی عجیب دارد. ج) بر حریف مغلوب رحم نیاورد و آن چنان او را می‌کوفت که «پولاد کوبند آهنگران».</p> <p>(جناس / نماد) (تشبیه / تشخیص) (تلمیح / تضمین)</p>												
۲۲	<p>با توجه به قسمت‌های مشخص شده، دو آرایه «مجاز» و «استعاره» را در ابیات زیر مشخص کنید.</p> <p>الف) کنون رود خلق است، دریای جوشان ب) آب اجل که هست گلوگیر خاص و عام</p> <p>همه خوشه خشم شد خرمن من بر حلق و بر دهان شما نیز بگذرد</p>												
۲۳	<p>جلال آل احمد در متن زیر از کتاب «ارزیابی شتابزده» درباره کدام شاعر سخن می‌گوید؟</p> <p>«شبی که نوبت شعر خواندن او بود، یادم است روی میز خطابه شمعی نهادند و او «آی آدم‌ها»یش را خواند.»</p>												
ادامه سؤالات در صفحه چهارم													

باسمه تعالی

سؤالات امتحان شبه نهایی درس: فارسی ۱	رشته: تمامی رشته‌ها	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تعداد صفحه: ۵ صفحه
پایه دهم دوره دوم متوسطه نظری	ساعت شروع: ۷:۳۰ صبح	تاریخ امتحان: ۱۴۰۳/۲/۴	نام و نام خانوادگی:
دانش‌آموزان دبیرستان‌های دوره دوم متوسطه روزانه سراسر کشور در طرح سه نماسال ۱۴۰۳		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir	
ردیف	سؤالات (پاسخنامه دارد)		
نمره			

۲۴	در کدام گزینه، نویسنده، به ترتیب نام اثر، ذکر شده است؟ «اخلاق محسنی، سیاست‌نامه، تفسیر سوره یوسف، اسرار التوحید» الف) احمد بن محمد زید طوسی، محمد بن منور، خواجه نظام الملک طوسی، حسین واعظ کاشفی ب) حسین واعظ کاشفی، خواجه نظام الملک طوسی، احمد بن محمد زید طوسی، محمد بن منور
۲۵	با کلمات مناسب روبه‌رو، جاهای خالی را کامل کنید. (دو کلمه اضافی است). «حماسی، تمثیل، غنایی، خرق عادت» الف) مولوی در مثنوی معنوی از شیوه برای انتقال بهتر مفاهیم ذهنی خود بهره گرفته است. ب) ادبیات عرفانی ایران با آثار غنی و گسترده در حوزه ادبیات قرار دارد.
۲۶	با توجه به شعر «بوی گل و ریحان‌ها» مصراع به هم ریخته زیر را مرتب کنید. «است، چون، باشد، حرم، بیابان‌ها، عشق، سهل»
۲۷	براساس شعر خوانی «همای رحمت» کدام گزینه، مصراع دوم بیت زیر را کامل می‌کند؟ «چو به دوست عهد بندد ز میان پاک‌بازان» الف) که غلم کند به عالم شهدای کربلا را؟ ب) چو علی که می‌تواند که به سر برد وفا را؟
۲۸	با توجه به شعر «دلیران و مردان ایران زمین» بیت پس از بیت زیر را بنویسید. «به مردی به میدان نهادند روی جهان شد از ایشان پُر از گفت‌وگوی»
ب) قلمرو فکری (۸ نمره)	
۲۹	گوینده بیت زیر، چه چیزی را «سرمایه ابر» می‌داند؟ «ابر ز من، حامل سرمایه شد / باغ ز من صاحب پیرایه شد»
۳۰	از نظر سعدی در بیت زیر، ارزشمندی قطره باران به چه سبب است؟ «بلندی از آن یافت کاو پست شد / در نیستی کوفت تا هست شد»
۳۱	با توجه به متن زیر، مفهوم «مَثَل» مشخص شده را بنویسید. «به زبان، دیگر مگو و به دل، دیگر مدار، تا گندم‌نمای جوفروش نباشی.»
۳۲	بیت «ای مُفْتَخِر به طالع مسعود خویشان / تأثیر اختران شما نیز بگذرد» بر کدام باور گذشتگان اشاره دارد؟
۳۳	شاعر در شعر «خونت / با خون بهایت حقیقت / در یک تراز ایستاد» بر چه مفهومی درباره امام حسین (ع) تأکید دارد؟
«ادامه سؤالات در صفحه پنجم»	

باسمه تعالی

تعداد صفحه: ۵ صفحه	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	رشته: تمامی رشته‌ها	سوالات امتحان شبه نهایی درس: فارسی ۱
نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۳/۲/۴	ساعت شروع: ۷:۳۰ صبح	پایه دهم دوره دوم متوسطه نظری
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir		دانش‌آموزان دبیرستان‌های دوره دوم متوسطه روزانه سراسر کشور در طرح سه نماسال ۱۴۰۳	
ردیف	سؤالات (پاسخنامه دارد)		نمره

۰/۵	۳۴	مفهوم کلی بیت زیر چیست؟ زین کاروانسرای، بسی کاروان گذشت ناچار، کاروانِ شما نیز بگذرد
۰/۷۵	۳۵	مفهوم عبارت‌های زیر را بنویسید. الف) اسب از پهلوی، اسبی خود را به کمال نشان می‌داد. ب) همچون مروارید در دل صدف کج و کوله‌ای سال‌ها بسته ماند. ج) حرام از یک کف دست کاغذ و یک بند انگشت مداد که خسرو به مدرسه بیاورد یا لای کتاب را باز کند.
۰/۵	۳۶	شاعر در ابیات زیر، انسان را به چه چیزی فرامی‌خواند؟ حسرت نبرم به خواب آن مرداب دریایم و نیست باکم از طوفان کآرام درون دشت شب خفته است دریا همه عمر خوابش آشفته است
۰/۵	۳۷	مفهوم درست مربوط به هر بیت را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) جز از جام توحید هرگز نوشم زنی گر به تیغ ستم گردن من (یگانه‌پرستی / ستم ستیزی) ب) میندار این شعله، افسرده گردد که بعد از من آفرورد از مدفن من (آتش جاودانه وطن / جاودانگی عشق به وطن)
۰/۵	۳۸	براساس بیت «تهمت بر آشفتم و با طوس گفت / که رهام را جام باده است جفت» از نظر رستم، علت فرار رهام چیست؟
۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵	۳۹	معنی و مفهوم ابیات و عبارات زیر را به نثر ساده و روان بنویسید. الف) خداوند تعالی او را دولت بر دولت زیادت کرد. ب) بچه‌ها، آخرین کارهای مانده را راست و ریس می‌کنند. ج) عنان را گران کرد و او را بخواند د) سر و موی او از در افسر است ه) در بن این پرده نیلوفری کیست کند با چو منی همسری؟ و) بدان کوش تا از حال و نهاد خویش بنگردی، که بزرگان به هر حق و باطلی از جای نشوند. ز) دلا معاش چنان کن که گر بلغزد پای فرشته‌ات به دو دست دعا نگه دارد ح) این پارسی دست‌تنگ بود و وسعتی نداشت که حال مرا مرمتی کند. ط) ریش برمی‌کند و می‌گفت: «ای دریغ کافتاب نعمتم شد زیر میغ» ی) خسرو در چشم به هم زدنی پشت او را به خاک رسانید.
۲۰	جمع نمره	پیروز و سربلند باشید.